

POSUDEK OPONENTA PÍSEMNÉ KVALIFIKAČNÍ PRÁCE

Název práce: David Fincher: Filmová Inovácia cez Rozmanité Žánre a Médiá
Autor/ka práce: Michal Kováč
Studijní program: režie
Typ studijního programu: magisterský

Vymezení cíle a jeho naplnění:

Michal Kováč se ve své diplomové práci zaměřil na tvorbu Davida Finchera, specificky na jeho režijní metodu, styl jeho filmů, jejich témata a naraci. Tyto aspekty zkoumá primárně skrze vlastní analýzu tří vybraných děl, Sedm, Mindhunter a Mank. Nezaměřuje se na samotný proces tvorby během přípravy filmu či natáčení a co by o něm šlo zjistit z rozhovorů s Fincherem a jeho spolupracovníky, ale postupuje skrze vlastní pečlivý rozbor tří zmíněných děl, kdy u každého z nich rozebírá stejné aspekty (mj. práce s kamerou, s osvětlením, témata, hudba a zvuková složka, střih, dekorace a práce s předměty, titulková sekvence), což umožňuje i sledovat postupné proměny Fincherovy práce. V úhrnu se mu zdárně podařilo rozebrat hlavní složky Fincherova režijního rukopisu.

Aktuálnost tématu (a relevance zvolené metodologie v případě diplomové práce):

David Fincher náleží k nejvýznamnějším současným americkým režisérům, oceňovaným jak v kontextu komerční, tak i umělecky zaměřené kinematografie a televize, a v tomto ohledu je možno diplomovou práci považovat za aktuální a přínosnou. Co se týče zvolené metodologie, tak ta bohužel v diplomové práci není nijak explicitně promyšlena a definována. Z obsahu samotného je zřejmé, že se jedná primárně o kombinaci formální, narativní a tematické analýzy, jež jsou doplněny i o kontextuální údaje o vzniku jednotlivých snímků a reakcích na ně ze strany kritiky a veřejnosti.

Odborný přínos, původnost práce a její případné využití v praxi:

Práce přináší původní velmi pečlivé a detailní analýzy především co se týče formální stránky. Michalu Kováčovi se podařilo vnímavě analyzovat, co přesně ve zkoumaných filmech vidíme a slyšíme – jak a proč v nich funguje práce s kamerou, střihem, zvukem a jaké má dopady na diváky. V těchto pasážích se mu daří jít velmi do hloubky a odhalovat detaily, kterých si mnoho z nás nejspíše nevšimlo. Specificky oceňuji např. podrobné pasáže o práci s osvětlením, barvou a hudbou, které bývají často opomíjeny. Přínosné jsou pak také pasáže zkoumající postavy, vyjevující, jak se Fincher a jeho spolupracovníci snaží budovat postavy komplexním, dramatickým způsobem a rozvíjet skrze ně určitá témata.

Logická stavba a členění práce:

Text na začátku obsahuje přehled o všech dílech ve Fincherově filmografii. U každého filmu či seriálu je popsán děj, hlavní témata a cca třetina dané kapitoly je pak věnována stručně kontextu vzniku a reakcím, často skrze citace z článků. Tuto část práce považuji musím říct za spíše zbytečnou, obsahy jednotlivých filmů lze snadno dohledat na IMDB apod., není potřeba je podle mě uvádět v diplomové práci. Tato první část navíc zabírá přehnaně prostoru, k vlastním analýzám se dostáváme až na s. 25.

Z hlediska struktury by textu prospělo trochu lépe vést pozornost čtenáře, vyjasňovat od čeho k čemu a proč bude text mířit. V současné podobě diplomová práce obsahuje občas překvapivé skoky mezi jednotlivými pasážemi.

Formální úprava a náležitosti práce včetně jejího rozsahu:

Text je adekvátně dlouhý na diplomovou práci a obsahuje mnoho ilustrujících screenshotů, které dobře napomáhají srozumitelnosti.

Práce s informačními zdroji:

Práce se zdroji je největší slabinou textu. I když si Michal Kováč dohledal mnoho různých časopiseckých textů, jedná se ale o texty vesměs jen novinářské a popularizační. Zcela chybí jakékoli akademické texty věnující se Fincherově tvorbě, přestože mají studující FAMU zdarma online přístup k databázím EBSCO a JSTOR, kde jsou k dohledání stovky odborných textů rozebírajících z různých úhlů pohledu tvorbu Davida Finchera a kontext, v němž jeho díla vznikala. Jak jsem zmiňovala výše, chybí také jakákoli literatura k metodologii bádání. Na textu je to znát – jednak v některých pasážích působí informace nedůvěryhodně (viz některé historky z počátečního přehledu), jednak jasnější uchopení metody výzkumu a inspirace už proběhlými výzkumy by napomohly tomu, aby analýzy tří vybraných děl dospěly k ještě přesnějším, komplexnějším výsledkům.

Bibliografické poznámky vesměs nedodržují citační normu ISO 690 a obzvláště onlinové zdroje jsou citovány jednoduše zcela špatně. Také závěrečný soupis literatury nedodržuje pravidla, jak by měl vypadat. (Připomínám, že studující F/AMU k tomu mají k dispozici online manuál <https://www.amu.cz/cs/studium/bakalarske-diplomove-a-disertacni-prace-vskp/pisemna-cast/pomucka-pro-citovani-a-vytvoreni-seznamu-pouzitych-zdroju/>.)

Jazyková, stylistická a terminologická úroveň:

Diplomová práce je napsána čtivě a hutně, není v ní žádná slovní „vata“. Je vidět, že autora Fincherova tvorba baví a snažil se přinést co nejvíce informací.

Z hlediska terminologie je text zaměřen primárně na rozbor stylistických prostředků a pojmy s tím související jsou používá korektně, jako jediný závažnější problém jsem vnímala mylné používání slova mizanscéna. Mizanscéna neznamená tvorbu prostředí, tedy dekorace, kostýmy, předměty, jak s tímto pojmem pracuje autor textu – mizanscéna je režie, pochází z francouzského mise-en-scene a používá se primárně pro tu část režijní práce, která se týká pohybu herců v prostoru (viz k tomu podrobněji např. výborná kniha Adriana Martina Mizanscéna a filmový styl, která vyšla v překladu v češtině v r. 2019 v NAMU).

Celkové/vlastní shrnutí hodnotitele:

Diplomovou práci Michala Kováče celkově vnímám jako čtivý, detailní ponor do tvorby Davida Finchera. Síla textu podle mne tkví primárně v analýzách stylu a postav, kde autor přichází s mnoha původními postřehy, které přesvědčivě argumentuje na vhodně zvolených, plasticky popsaných příkladech konkrétních scén. Diplomová práce má i drobné nedostatky, krom několika už výše zmíněných, bych zmínila např. ještě problematičtější spekulování o práci s improvizací - autor textu se snaží u každého ze tří analyzovaných děl domýšlet, co a jak možná vznikalo pomocí improvizace, aniž by se přitom ale opíral o jakékoli důkazy (typu rozhovorů popisujících samotné natáčení). Je třeba nicméně zdůraznit, že nedostatky tohoto typu jsou jen okrajové a drobné - naprostá většina textu přináší původní zajímavé informace a zdárně odhaluje do hloubky, v čem je tvorba Davida Finchera významná a inspirativní.

Otázky a náměty k diskusi při obhajobě:

- V analýze filmu Mank se zdařile vyjasňuje, jak promyšleně a komplexně zde Fincher evokuje některé dávné filmové konvence. V čem pak ale tedy spočívá inovativnost tohoto filmu, pokud se tak výrazně opírá o známé hollywoodské konvence co se týče vizuální stránky - lze nějak shrnout jeho hlavní kvality a důvod jeho úspěchu?

Doporučení práce k obhajobě:

ano

Navrhovaná klasifikace:

B

Datum vypracování posudku:

10. 6. 2024

... Helena Bendová.

Jméno oponenta práce

10. 6. 24 Bendová

.....
(datum a podpis)